

Lgota Murowana, 19.02.2024

RPW/14723/2024 P
Data:2024-02-26

adres e-mail: [REDACTED]
telefon: [REDACTED]

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego
ul. Wspólna 1/3
00 – 529 Warszawa

PETYCJA

o podjęcie inicjatywy ustawodawczej ws. nowelizacji ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w zakresie zmiany jej art. 93 ust. 4 i uchylecia ust. 6 tego artykułu.

W interesie publicznym zwracam się z prośbą o niezwłoczne przygotowanie przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego projektu ustawy a następnie zaproponowanie go do przyjęcia przez Radę Ministrów w celu wystąpienia z inicjatywą ustawodawczą, która miałyby prowadzić do zmiany w art. 93 ust. 4 i uchylecia w art. 93 ust. 6 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. (Dz. U. 2023.742 t. j.).

Treść proponowanej zmiany:

Ustawa
z dnia ..... 2024 r.
o zmianie ustawy-Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Art. 1. W ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2023.742 t. j.), w art. 93:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie: „ 4. Łączny okres, przez który przysługują świadczenia, o których mowa w art. 86 ust. 1 pkt 1 – 4 i art. 359 ust. 1, wynosi 12 semestrów pobierania świadczenia przez studenta, z zastrzeżeniem, że w ramach tego okresu świadczenia przysługują na studiach:

- 1) pierwszego stopnia – nie dłużej niż przez 9 semestrów pobierania świadczenia przez studenta;
- 2) drugiego stopnia – nie dłużej niż przez 7 semestrów pobierania świadczenia przez studenta.”

b) uchyla się ust. 6.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 30 września 2024 r.

Uzasadnienie

18 grudnia 2021 r. weszła w życie ustawa z dnia 17 listopada 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2021. 2232). Zmieniony został / m. in. / przepis art. 93 ust. 4, zgodnie z którym okres przysługiwania studentowi świadczeń pomocy materialnej wynosi 12 semestrów, bez względu na ich

pobieranie przez studenta. W art. 93 ust. 6 ustawodawca dodatkowo wprowadził przepis mówiący o tym, że do okresu, o którym mowa w ust. 4 i 5, należy doliczyć wszystkie rozpoczęte przez studenta semestry na studiach, o których mowa w ust. 1, w tym semestry przypadające w okresie korzystania z urlopów.

Obecnie obowiązujące przepisy art. 93 ust. 4 i ust. 6 są krzywdzące dla studentów, które rozpoczęły studia a z różnych względów musiały je przerwać. Można do nich zaliczyć m. in. warunki finansowe, rodzinne, zawodowe i zdrowotne. Obecny stan prawny narusza też zasadę równości wyrażoną w art. 32 Konstytucji.

Potrzebę nowelizacji art. 93 ust. 4 wraz z uchyleniem jego ust. 6 / jako konsekwencji zmiany ust. 4 tego artykułu / dostrzeżono już podczas poprzedniej kadencji Sejmu, kiedy to w dniu 21 listopada 2022 r. wniesiony został do Sejmu poselski projekt ww. ustawy – druk nr 2821, skierowany następnie w dniu 30 listopada 2022 r. do I czytania w Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży / w załączeniu informacje o datach wpływu projektu ustawy do Sejmu a potem do właściwej komisji sejmowej, pismo z dnia 21 listopada 2022 r. skierowane do Marszałek Sejmu Elżbiety Witek o wniesieniu przez wymienionych w tym piśmie wnioskodawców projektu ustawy, projekt zmiany tej ustawy wraz z uzasadnieniem, pisma / opinie prawne / z dnia 23 listopada 2023 r. znak BAS-WAPEiM-2263/22 i BAS-WAPEiM-2264/22 o nie obejmowaniu przedmiotu poselskiego projektu ustawy prawem Unii Europejskiej, pismo Pierwszego Zastępcy Prokuratora Generalnego z dnia 2.12.2022 r. znak 1001-1.0280.325.2022 odmawiającego przedstawienia opinii ze względu na to, że opinia leży poza zakresem zadań prokuratury, pismo Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2022 r. znak BSA I.022.29.2022 nie zgłaszające uwag do projektu ustawy, pismo Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich z dnia 9 grudnia 2022 r. znak KRASP/222/2022 nie zgłaszająca uwag prawnych do poselskiego projektu ustawy oraz pismo Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 grudnia 2022 r. znak BM-WOG.002.128.2022.2 wraz z załączoną Uchwałą NR 38/2022 Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 grudnia 2022 r., która pozytywnie opiniuje projekt ustawy o zmianie ustawy pod względem merytorycznym /.

W uzasadnieniu do projektu ustawy będącego przedmiotem niniejszej petycji wnioskodawcy w sposób rzeczowy i przekonujący wskazali na argumentację przemawiającą za dokonaniem postulowanych zmian ustawy, z którymi to argumentami wnosząca petycję w pełni się zgadza. Dodatkowo, za pojawiającymi się w literaturze poświęconymi temu zagadnieniu opiniami wskazującymi na krzywdzące potraktowanie studentów wydawanymi decyzjami łączącymi przyznanie pomocy materialnej wyłącznie ze statusem studenta, można przytoczyć taki oto przykład:

Studentka medycyny na I roku zachodzi w ciążę i korzysta z przysługującego jej urlopu. Tuż po urodzeniu dziecka, na II – im roku korzysta z kolejnego urlopu. Istotne, iż żadnego stypendium ani zapomogi nie pobiera. A jednak według obecnie obowiązującego przepisu art. 93 ust. 4 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce ma skonsumowane już 4 semestry. Gdy wróci na studia na I rok – jej koleżanki i koledzy będą już na III roku. Na ostatnim – 6 roku czynnego studiowania dowie się, że studiuje już 16 semestrów, chociaż faktycznie było to 12 semestrów (6 lat) i powinna mieć dostęp do pomocy materialnej. Dla tej studentki, według obecnie obowiązującego przepisu art. 93 ust. 4 i ust. 6 ww. ustawy, paradoksalnie byłoby więc lepiej, żeby tuż po zajściu w ciążę, zrezygnowała ze studiów.

Niestety, w związku z upływem IX kadencji Sejmu RP projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w zakresie zmiany art. 93 ust. 4 i uchylenia art. 93 ust. 6 uległ dyskontynuacji, wskutek czego zachodzi potrzeba / a nawet konieczność ze względu na występującą rozbieżność w rozumieniu tego przepisu, o czym poniżej /

ponownego wniesienia tego projektu ustawy do Sejmu ze zmianą dotyczącą terminu wejścia jej w życie.

Nie bez znaczenia dla konieczności zasadności ponownego wniesienia projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w zakresie zmiany art. 93 ust. 4 i uchylenia ust. 6 tego artykułu jest okoliczność rozbieżnej wykładni tych przepisów przez sądy administracyjne, co jest źródłem wielu problemów dla studentów. Zachodzi bowiem wątpliwość, czy sformułowanie w art. 93 ust. 4 „*bez względu na ich pobieranie*” przez studenta oznacza, że nie jest wymagane wypłacenie wszystkich rat stypendialnych aby uznać, że semestr został skonsumowany. Niektóre sądy administracyjne stanęły na stanowisku, że okres 12 miesięcy, o którym mowa w art. 93 ust. 4, a także okres 9 semestrów dla studiów pierwszego stopnia oraz okres 7 semestrów dla studiów drugiego stopnia, o którym mowa w powyższym przepisie, należałoby więc odnosić do okresu, w którym student spełnia przesłanki otrzymywania pomocy danego typu. Wskazane w art. 93 ust. 4 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce okresy ograniczające czas przysługiwania pomocy finansowej nie można wiązać z momentem rozpoczęcia studiów przez studenta ubiegającego się o przyznanie świadczenia. Aby świadczenie z katalogu pomocy materialnej dla studentów przysługiwało, wnioskodawca musi mieć status studenta, złożyć stosowny wniosek oraz spełnić dodatkowe warunki przewidziane dla danej kategorii pomocy finansowej. Skoro bowiem z samym statusem studenta ustawa nie wiąże przysługiwania świadczeń to nie sposób uznać, że z momentem rozpoczęcia studiów zaczynają biec okresy wymienione w ww. przepisie. Ww. semestry należałoby więc łączyć z decyzją w przedmiocie przyznania pomocy materialnej a nie ze statusem studenta.

Natomiast zdaniem części sądów administracyjnych jedynym kryterium, jakie w zakresie zastosowania art. 93 ust. 4 powinno być ustalone, to okoliczność, przez jaką ilość semestrów wnioskodawca mógł ubiegać się o świadczenie z art. 86 ust. 1 pkt 1 – 4 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z tego względu, że posiadał status studenta. W obecnym stanie prawnym łączny okres przysługiwania świadczeń wynosi 12 semestrów; nie ma natomiast znaczenia okres ich pobierania przez studenta. Okolicznością wpływającą na posiadanie przez studenta prawa do świadczeń jest zatem sama możliwość ubiegania się o świadczenie w związku z posiadaniem statusem studenta, nie zaś przysługiwanie studentowi takiego świadczenia.

Przy czym należy podkreślić, że ma miejsce rozbieżna wykładnia ww. art. 93 ust. 4 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce nawet w orzecznictwie tego samego Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego / por. wyroki WSA w Gliwicach z dnia 25.07.2023 r. sygn. III SA/Gl 667/22 oraz z dnia 28.02.2023 r. sygn. III SA/Gl 31/23, z dnia 30.05.2023 r. sygn. III SA/Gl 200/23 i z dnia 30.11.2023 r. sygn. III SA/Gl 530/23 i wyroki WSA w Łodzi z dnia 05.10.2022 r. sygn. III SA/Łd 414/22 i z dnia 03.11.2022 r. sygn. III SA/Łd 476/22 oraz z dnia 30.05.2023 r. sygn. III SA/Łd 129/23 i z dnia 07.09.2023 r. sygn. III SA/Łd 223/23 /. Nasuwa się więc wniosek, że przepis art.93 ust. 4 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce został zredagowany sprzecznie z § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” /, zgodnie z którym *” Przepisy ustawy redaguje się tak, aby dokładnie i w sposób zrozumiały dla adresata zawartych w nim norm wyrażały intencje prawodawcy. ”* /.

Skoro interpretacja art. 93 ust. 4 i ust. 6 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce budzi tak poważne wątpliwości w orzecznictwie sądowoadministracyjnym to również z tej przyczyny zachodzi konieczność nowelizacji tej ustawy w postulowanym w niniejszej petycji zakresie.

Załączniki:

1. informacja o datach wpływu projektu ustawy do Sejmu a potem do właściwej komisji sejmowej,
2. pismo z dnia 21 listopada 2022 r. skierowane do Marszałek Sejmu Elżbiety Witek,
3. pisma / opinie prawne / z dnia 23 listopada 2023 r. znak BAS-WAPEiM-2263/22 i BAS-WAPEiM-2264/22,
4. pismo Pierwszego Zastępcy Prokuratora Generalnego z dnia 2.12.2022 r. znak 1001-1.0280.325.2022,
5. pismo Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2022 r. znak BSA1.022.29.2022,
6. pismo Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich z dnia 9 grudnia 2022 r. znak KRASP/222/2022,
7. pismo Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 9 grudnia 2022 r. zank BM-WOG.002.128.2022.2 wraz z załączoną Uchwałą NR 38/2022 Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 8 grudnia 2022 r..

Proszę o odpowiedź tylko drogą elektroniczną. Nie wyrażam zgody na ujawnienie nazwiska i imienia.

